

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 8. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

ARTICULUS VIII.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1. Scriptur. Nam dicitur Psal. 13. de infidelibus: *Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.* Item Isajæ c. 60. *Ecce tenebræ operient terram, & caligo populos.* Item Matth. c. 7. *Non potest... arbor mala bonos fructus facere.* Item Joan. c. 15. *Sine me nihil potestis facere.* Item Rom. c. 14. *Omne quod non est ex fide, peccatum est.* Item 1. Cor. c. 10. *Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* Item Ephel. c. 4. *Testificor in Domino, ut non ambuletis, sicut & gentes ambulant in vanitate sensus sui.* Item Hebr. c. 11. *Sine fide impossibile est placere Deo.* Item 1. Joan. c. 2. *Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vite.*

R. ad 1. Psalmistam quari de hominibus infidelibus, quod Deum querere aut nolint, aut negligant, & quod ne unus quidem ex eis bonum sicut oportet ad salutem operetur. Licet autem nullum opus salutis aut exerceant, aut etiam possint exercere, quandiu Deum nolunt vel negligunt querere, hoc non impedit, quominus exercere possint, & identidem exerceant aliqua opera moraliter bona, & facilia, quæ vires naturæ, quamvis per peccatum depravata, non superant.

R. ad 2. Prophetam loqui de privatione luminis supernaturalis, quo indigent homines ad cognoscendum Christum, aliaque veræ religionis mytheria, & proinde ad consequendam salutem; non verò de privatione luminis naturalis, quod ad bona moralia cognoscenda necessarium est, & sufficit. Hoc autem lumen est quidem obscuratum in infidelibus, at non est penitus extinctum.

R. ad 3. Christum sic loquendo, non aliud velle quam homines malos ordinari, & ut in pluribus, non nisi malum operari, quia ordinari, & ut in pluribus, non nisi ex cupiditate operantur. Inde tamen non sequitur, quod homines mali, quales sunt infideles, semper malè operentur: non enim semper ex cupiditate, sed aliquando ex naturali ad honestum propensione, quæ per peccatum penitus sublata non est, operantur.

R. ad 4. Christum loqui de operibus salutaribus, ad quæ natura valere non potest sine adjutorio gratiæ.

R. ad 5. Apostolum loqui non de fide, qua credimus veritates à Deo revelatas, sed de fide, qua credimus aliquid esse licitum; & tantum dicit, hominem peccare, quoties agit sine prudenti & firma persuasione, quod actio sit licita.

R. ad 6. Verba illa Apostoli, intellecta de expressa actuum nostrorum ad Deum relatione, non præceptum, sed consilium exprimere.

R. ad 7. Apostolum non aliud velle, quam omnia omnino infidelium opera vana esse, & ad salutem inutilia, & ex eis quam plurima esse mala. Hoc tamen non obstante, aliqua, quæ moralem habent bonitatem, interdum illos exercere, negari non potest.

R. ad 8. mentem Apostoli esse, quod nemo sine fide christiana possit placere Deo, ut amicus placet amico; vel, si vis, quod nemo sine fide christiana possit ita placere Deo, ut Deus eum assumat in amicum. Hoc autem non obstat, quin homo sine fide christiana possit exercere, & exerceat aliqua opera, quæ propter moralem suam bonitatem placeant Deo, cui, quia summè bonus est, placet omne quod bonum est, placet, inquam, secundum bonitatis gradum, quem habet.

R. ad 9. Apostolum loqui de mundi amatoribus, quæ talibus; quorum, quæ talium, peccata ad hæc tria, luxuriam scilicet, avaritiam, & superbiam, tanquam ad tria capita revocantur. At mundi amatores non semper agunt ut mundi amatores; & aliquando secundum rectæ rationis, aliquid honestum esse & hominem decere dictantis, iudicium agunt. Tunc autem eorum actio moraliter bona est.

Simonnet Theol. Tom. II.

Obj. 2. S. Augustinum, qui variis locis docet omnia infidelium opera esse peccata. **R.** S. Doctorem hoc dicere, quia per peccatum solet intelligere non solum id quod est culpabilis transgressio legis divinæ, & reddit hominem indignationi Dei & pænæ obnoxium, sed etiam illud omne, quod licet moralem habeat bonitatem, tamen ad salutem æternam nihil prodesse potest operanti, ut Augustinus ipse sese explicat lib. 4. contra Julianum: *Scito, inquit, nos illum bonum hominem dicere, illam voluntatem bonam, illud opus bonum, per quod solum homo potest ad æternum Dei donum, regnumque perducere.* Hinc cum S. Doctorem dicit: *Omne quod non est ex fide, peccatum est; fidem quidem intelligit christianam, qua credimus in Christum & Evangelium, at per peccatum intelligit opus omne, quod vel offendit Deum, quia malum est, vel ad salutem promerendam inutile est, quia non refertur ad finem charitatis.*

Dices. S. Augustinus variis locis docet virtutes morales esse dona Dei, sive in fidelibus, sive in infidelibus reperiantur. **R.** hoc rectè dici à S. Doctore: virtutes enim non acquiruntur, nisi per bonos actus frequentatos; & boni actus frequentari non possunt, nisi passionibus resistendo, insurgentes concupiscentiæ motus reprimendo, & tentationes superando, quod sine gratiæ adjutorio & protectione divina fieri non potest. Hoc tamen non obstante, homo etiam infidelis potest identidem, cum nulla urgeat tentatione, bonum aliquod morale non arduum facere solis naturæ viribus.

Dices. S. Augustinus, lib. 1. contra duas epist. Pelag. cap. ult. dicit, bonum usum liberi arbitrii esse à gratia. Et lib. 3. cap. 8. liberum arbitrium captivatum, valere, quidem ad malum; ad iustitiam verò non valere, nisi liberatum, adjutumque per Dei scilicet gratiam. Quam doctrinam amplectitur Synodus Arausiana, cap. 22. *Nemo, inquit, habet de suo, nisi mendacium & peccatum. Si quis autem homo habet veritatem atque iustitiam, ab illo fonte est, quem debemus finire in hac eremo.*

R. ad 1. S. Doctorem loqui de bono usu liberi arbitrii in ordine ad promerendam Dei gratiam, adeoque per bonum usum, utrum salutarem intelligere. Pater ex loco citato, ubi sic loquitur: *Tantum constituitur in libero arbitrio, quo in profundum demersus est homo, ut eo bene utendo dicant hominem mereri gratiam, cum nemo bene illo uti possit, nisi per gratiam, quæ non secundum debitum redditur, sed Deo gratis miserante donatur.*

R. ad 2. S. Doctorem, eum ait liberum arbitrium sine gratia ipsum liberante, non nisi ad peccandum valere, loqui de potentia liberi arbitrii relatè ad salutem vel merendam, vel demerendam; & solum dicere, quod verum est, liberum arbitrium sine gratia ipsum liberante posse quidem salutem demereri; illam verò mereri neutiquam posse; quia sibi ad malè agendum sufficit: at verò ad exercenda iustitiæ opera indiget auxilio interioris gratiæ ipsum liberantis & adjuvantis. Unde sequitur, quod dicit Arausiana Synodus, hominem relatè ad salutem vel merendam vel demerendam nihil habere posse de suo, hoc est, ex solis arbitrii sui viribus, nisi mendacium & peccatum, hoc est, nisi actus demeritorios salutis: cum omnis actus, ad salutem assequendam conferens aliquid, sit effectus interioris gratiæ, adjuvantis liberum arbitrium, ipsumque congruè pramoventis: quantumvis liberum arbitrium se solo valeat ad aliquos actus moraliter bonos, faciles, ad salutem inutiles.

Dices. S. Augustinus, lib. de gr. Chr. c. 26. sic loquitur: *Non haberemus unde illum diligeremus, nisi hoc ab illo, cum prior nos diligeret, sumeremus. Quid autem boni faceremus, nisi diligeremus?... Ubi non est dilectio, nullum bonum opus imputatur, nec rectè bonum opus vocatur, quia omne quod non est ex fide, peccatum est. Et fides per dilectionem operatur.* Ergo ex S. Augustino, nullum bonum opus fieri potest sine charitate; & opus omne quod non sit ex charitate, peccatum est. Atqui infideles non habent charitatem. Ergo, &c.

H 4 R. dist.

R. dist. conf. Ergo ex S. Augustino, sine charitate nullum opus bonum fieri potest, hoc est, nullum opus fieri potest, quod sit meritum vite æternæ, C. conf. Hoc est, nullum opus fieri potest, quod moralem habeat bonitatem, seu nullum opus fieri potest, quod non sit moraliter turpe & inhonestum, N. conf. Item omne quod non sit ex charitate, peccatum est, id est, culpabilis transgressio legis divinæ, N. conf. Id est, vel culpabilis transgressio legis divinæ, vel saltem opus carens aliqua perfectione & sufficienti proportionem cum vita æterna ut mercede, C. conf.

Itaque S. Doctor hic loquitur de operibus vite æternæ meritoris, ad quæ liberum arbitrium cum lege & doctrina sufficere afferebat Pelagius, contra quem dicit S. Doctor, nulla ejusmodi opera esse posse, nisi imperentur à charitate, adeoque sine gratia, quæ charitas diffunditur in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui gratis datur nobis. Igitur S. Doctor non aliquid hic intendit, quam ex necessitate charitatis ad opera vite æternæ meritoria faciendâ, probare necessitatem interioris gratiæ ad eadem illa opera. Unde post verba citata sic statim prosequitur: *Ac per hoc gratiam Dei, quæ charitas Dei diffunditur in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, sic confiteatur, qui vult veraciter confiteri, ut omnino nihil boni, quod ad pietatem pertinet veramque iustitiam, fieri posse non dubitet.* Quod nullatenus doctrinæ nostræ officit, nec probat infideles solis naturæ viribus aliqua opera moraliter bona, quæ facilia sunt, exercere non posse, cum nec dæmon tentat, nec caro rebellat, Imò verò cum S. Doctor ait, ubi non est charitas, ibi nullum bonum opus imputari, manifestè supponit, præter bona opera, quæ imputantur, quia fiunt ex charitatis motione, alia etiam esse opera, quæ non imputantur, non quia non sunt bona, sed quia à charitate non imperantur, & quæ idcirco non vult dici simpliciter bona.

Dices. S. Augustinus sic lib. de vera religione, c. 38, loquitur de infidelibus: *Servium cupiditati triplici, vel voluptatis, vel excellentiæ, vel spectaculi ... Ita vescentes diligunt temporalia, ut inde beatitudinem expectent. His autem rebus quibus quisque beatus vult effici, servire necesse est, velit, nolit.* R. ex eo quod infideles serviant cupiditati illi triplici, sequi tantum quod ordinariè & ut plurimum agant vel propter voluptatem, vel propter excellentiam, vel propter spectaculum; adeoque quod ordinariè & ut plurimum peccent; quod facile concedimus. Item ex necessitate serviendi rebus, quibus beati esse volumus, & ita ex necessitate serviendi bonis temporalibus, à quibus nostram expectamus beatitudinem, sequitur tantum necessitas ordinariè & ut plurimum agendi ex inordinato bonorum temporalium affectu; quod non impedit infideles, ne interdum ex affectu honestatis naturalis operentur.

Dices denique. S. Augustinus, lib. 2. de pecc. mer. & rem. c. 18. hæc habet: *Si voluntas aut bona est, aut mala; & utique malam non habemus ex Deo, restat ut bonam voluntatem habeamus ex Deo.* R. S. Doctorem, ut pater ex contextu, per voluntatem intelligere, non actionem, sed potentiam volendi, quæ, ut rectè dicit S. Doctor, aut bona est, aut mala: nam vel diligimus iustitiam, vel iustitiam omnino non diligimus. Si primum, voluntas bona est: si secundum, voluntas mala est. Sed sicut voluntas, quæ iustitiam diligit, aliquando facit aliquid venialiter malum, quia non semper agit ex affectu iustitiæ, sed agit aliquando ex affectu aliquo leviter malo: ita voluntas quæ omnino non diligit iustitiam (diligere autem iustitiam, juxta S. Doctorem, est diligere Deum, vel ea quæ placeant Deo, quia placent Deo) facit aliquando aliquid moraliter bonum, quia non semper agit ex pravo affectu, sed agit aliquando ex affectu honestatis naturalis; licet ad hanc honestatem non afficiatur, quia placeat Deo, & ut placeat Deo.

Obijciat 3. Dæmones non magis læsi sunt in naturalibus, quam homines, & tamen facere non possunt ullum opus bonum moraliter. Ergo nec homines, nisi

liberentur adjuventurque per gratiam Dei. R. neg. conf. Magnum enim discrimen est dæmones inter & homines etiam corruptissimos. Nam dæmones sine ulla intermissione Deum actu oderunt, omniaque quæ Dei sunt, adeoque & genus humanum, Unde quidquid agunt, illud necessitate consequenti agunt ex affectu displicendi Deo, & nocendi hominibus; & ita necessariò necessitate consequenti in actibus suis omnibus peccant. Tale autem semper peccandi necessitatem non habent homines, etiam infideles & scelestissimi, quia neque Deum, neque proximum semper oderunt actu.

Obj. 4. Si homo potest solis naturæ viribus aliquod opus moraliter bonum facere, remanserunt in natura humana post Adæ peccatum aliqua virtutum semina. Consequens Semipelagianum est. Ergo, &c. R. in natura humana post Adæ peccatum, aliqua virtutum semina remansisse, intelligendo per semina virtutum, rectæ rationis lumen, licet extenuatum; & naturalem ad prosequendum honestum, & inhonestum adversandum, voluntatis propensionem, licet infirmatam. Qui sensus minimè Semipelagianus est. Nam Semipelagiani per semina illa virtutum, quæ contendebant in homine remansisse post peccatum Adæ, intelligebant salutares cogitationes, & salutaria desideria, ex solo vigore naturæ orta, quibus, secundum illos, homo ad recipiendam Dei gratiam disponitur.

DISPUTATIO VI.

De Justificatione Impii.

ARTICULUS I.

Utrum in justificatione impii fiat vera peccatorum remissio.

Negant Lutherus & Calvinus, & docent peccata in justificatione solum tegi, & non imputari, propter iustitiam Christi fide apprehensam. Triplicem autem distinguunt fidem; fidem scilicet historicam, qua credimus ea, quæ continentur in Scripturis; fidem miraculorum, qua credimus Deum esse omnipotentem; & fidem promissionum, qua credimus veras esse promissiones, à Deo factas de peccatis propter merita Christi remittendis. Hanc fidem subdividunt in generalem & specialem: generalis est, qua generatim credimus credentibus in Christum promissam esse peccatorum remissionem: specialis verò, qua unusquisque promissionem hanc sibi applicat, firmiter credendo sibi peccata propter Christum esse remissa; atque ita quasi manu apprehendendo iustitiam Christi, qua omnia ejus peccata reguntur: unde hanc fidem, justificantem nominant. Sed contra illos sit

RESPONSIO.

In justificatione impii vera sit peccatorum remissio. Est de fide, & prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Rom. c. 8. *Nihil ergo damnationis (hoc est, damnatione dignum) est iis, qui sunt in Christo Jesu (hoc est, qui sunt Christo per justificationis gratiam inserti).* At si in justificatione peccata non abolerentur per veram remissionem, remaneret aliquid in justificatis, quod damnatione dignum est, ut per se manifestum est. Ergo, &c.

Præterea dicitur Hebr. c. 9. *Christus semel oblatum est ad multorum exhaurienda peccata (per justificationis beneficium).* At quomodo exhauriuntur peccata, si reguntur tantum, & non verè remittuntur? Et Ephel. c. 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus.* Et 1. Joan. c. 1. *Sanguis Jesu Christi Filii ejus emundat nos ab omni peccato.* Ex quibus locis sic argumentor breviter. Ille veram peccatorum remissionem obtinet qui in justificatione ex maculato fit immaculatus, & ex immundo mundus. Atqui peccator in justificatione fit ex maculato immaculatus, & ex immundo mundus. Ergo, &c.

Prob. 2.